

Britští konzervativci v Evropském parlamentu

17.března 2004 Antonín Kazda

Cesta britských konzervativců Evropským parlamentem může jistě být příkladem i pro české občanské demokraty. Když Británie vstoupila v roce 1973 do Evropské unie, hledala britská konzervativní strana, stejně jako dnes ODS, své místo v Evropském parlamentu.

Konzervativci se rozhodli pro založení samostatné frakce, pro kterou vybrali jméno Skupina evropských demokratů (European Democratic Group). Díky tomu vznikl název „evropští demokraté“, který se později stal samostatným termínem. Britské konzervativce ve frakci postupně doplnili dánští konzervativci z Konzervativní lidové strany a španělští lidovci. Španělští konzervativci však v roce 1989 přestoupili do klubu Evropské lidové strany.

V roce 1992 se rozhodli britští konzervativci vydat spolu s jejich dánskými kolegy stejným směrem. Pro vstup do klubu Evropské lidové strany si ale vymínili dvě výjimky: odmítnutí Evropské měnové unie a Evropské sociální charty. Už tehdy vstup konzervativců do frakce odmítali členové Evropské lidové strany, kteří jsou spíše stranami středu než opravdu pravicovými subjekty – francouzský Svaz pro francouzskou demokracii (UDF), obě belgické křesťanskodemokratické strany a italská Křesťanská demokracie. Z důvodu historických reminiscencí proti hlasovala i irská strana Fine Gael. Konzervativci své začlenění do frakce potvrdili po volbách 1994 i 1999. Po posledních volbách dokonce prosadili, že se frakce přejmenovala na „Evropská lidová strana – Evropští demokraté“. Před dvěma roky si ale Konzervativní strana stanovila tři podmínky, kterými podmínila své setrvání ve frakci i po volbách v roce 2004. V první z nich konzervativci požadovali právo vyslovovat své odlišné postoje na evropskou integraci. Ve druhé podmínce chtěli prosadit možnost, aby národní strany mohly vstupovat buď do Evropské lidové straně nebo do skupině Evropských demokratů. Konzervativci se tím snažili umožnit stranám, které se hlásí k Evropské demokratické unii (EDU) bezproblémový vstup do frakce EPP-ED. Strana se tak bude moci rozhodnout, zda chce do frakce vstoupit na základě programu Evropské lidové strany nebo na základě přihlášení se ke konzervativní skupině Evropských demokratů.

Konečně třetí podmínka vyžadovala zlepšení financování a personálního zázemí Evropských demokratů. Jednání o těchto podmínkách však minulý podzim dospěla do mrtvého bodu. Možnost odtržení britských konzervativců od EPP-ED a vznik nové parlamentní frakce byl tehdy považován za velmi pravděpodobný. Zvolení nového šéfa konzervativců Michalea Howarda v listopadu 2003 znamenala ale obnovu vyjednání. A to i přestože v rámci Konzervativní strany existuje silná skupina zastánců založení samostatné frakce.

K definitivní dohodě se podařilo dospět letos 10. února. Britští konzervativci dosáhli splnění všech tří podmínek. Navíc dohoda obsahuje ustanovení, které garantuje skupině Evropských demokratů alespoň jedno místo místopředsedy frakce.

Při hlasování ve frakci byla nová dohoda o jednotné frakci všech klíčových stran pravého středu v Evropském parlamentu schválena poměrem 98 hlasů pro, jeden proti.